

מקור המאמר בזהר פרשת יתרו דף פח ע"ב

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֹדָה
הַשְּׂנִיָּה כָּתוּב אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל
ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׁאוּתָהּ
שְׁעָה נִגְלָה הָעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּהָ שֶׁל
הָעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוּהִי
סַעֲוֹדָתוֹ וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֹדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת כָּתוּב וְהֶאֱכִלְתִּיךָ נַחֲלַת
יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוּהִי הַסַּעֲוֹדָה
שֶׁל זַעִיר אֲנַפִּין שֶׁהוּא
בְּשְׁלֵמוֹת. וְכָל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
מֵאוּתָהּ שְׁלֵמוֹת מִתְּבָרְכִים.
וְצָרִיךְ אָדָם לְשִׂמְחָה בְּסַעֲוֹדָתוֹ
וְלִהְיוֹת הַסַּעֲוֹדוֹת הַלְלוּ,
שֶׁהֵן סַעֲוֹדוֹת הָאֱמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קָדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא שֶׁל עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמְזוֹלוֹת. וּמְשׁוּם כֵּן אָמַר,
(שְׁמוֹת ל"א) בְּיָנִי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

בֹּא וּרְאֵה, בְּסַעֲוֹדוֹת הַלְלוּ
נוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם
מֵהֵם, מֵרְאֵה פָּגָם לְמַעֲלָה, וּמֵרְאֵה אֶת
עֲצָמוֹ שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינּוּ מִבְּנֵי

בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בְּסַעֲוֹדָתָא תְּנִינָא, כְּתִיב
אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי'. עַל יי' וְדָאֵי. דְהֵהִיא
שְׁעָתָא אֲתַגְלִיא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלָמִין
בְּחֲדוּוֹתָא, וְשְׁלִימוּ וְחֲדוּוֹתָא דְעֲתִיקָא עֲבָדִינוּ,
וּסַעֲוֹדָתָא דִּילִיָּהּ הוּא וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֹדָתָא תְּלִיתָאָה דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב וְהֶאֱכִלְתִּיךָ
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סַעֲוֹדָתָא
דְזַעִיר אֲפִין, דְהֵי בְּשְׁלִימוֹתָא. וְכִלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין,
מֵהֵהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכִין. וּבְעֵי בַר גֵּשׁ לְמַחְדֵּי
בְּסַעֲוֹדָתֶיהָ, וְלֹא שְׁלֵמָה אֵלִין סַעֲוֹדָתִי, דְאֵינּוּן
סַעֲוֹדָתִי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא, דְזֶרַעַא קַדִּישָׁא
דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, דְהֵא דִּילְהוֹן הִיא,
וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמְזוֹלוֹת. וּבְגִינֵי
כֵּן אָמַר, (שְׁמוֹת ל"א) בְּיָנִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חַזִּי, בְּסַעֲוֹדָתִי אֵלִין, אֲשֶׁתְּמוֹדְעוּן יִשְׂרָאֵל,
דְאֵינּוּן בְּנֵי מַלְכָּא. דְאֵינּוּן מֵהֵיכְלָא
דְמַלְכָּא, דְאֵינּוּן בְּנֵי מֵהֵימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְפָגָם
חַד סַעֲוֹדָתָא מִנֵּיהוּ, אַחֲזִי פְּגִימוֹתָא לְעִילָא,

וְשֶׁהֵם מֵהֵיכְל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֹדָה

היכל המלך, ושאינו מזרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים - דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר הזמנים והחגים צריך אדם לשמח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים - ענשו רב, שהרי לבדו שמח, ולא נותן שמחה לאחר. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנִיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואם הוא שמח בשבת, אף על גב שלא נותן לאחר - לא נותנים עליו ענש כבשאר הזמנים והחגים, שכתוב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. אִמַּר פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְנַפְשִׁי. וְאֵלּוּ שַׁבַּת לֹא אָמַר.

ומשום כך כתוב ביני ובין בני ישראל. ומשום שכל האמונה נמצאת בשבת, נותנים לאדם נשמה אחרת, נשמה עליונה, נשמה שכל השלמות בה, כדגמת העולם

הבא. ומשום כך נקראת שבת. מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם מכל צדדיו.

ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, פְּעִי בַר נֶשׁ לְחַדִּי, וְלִמְחַדִּי לְמִסְכְּנִי. וְאִי הוּא חַדִּי בְּלַחֲדוּי, וְלֹא יְהִיב לְמִסְכְּנִי, עוֹנֵשִׂיהַ סְגִי, דְהָא בְּלַחֲדוּי חַדִּי, וְלֹא יְהִיב חֲדוּ לְאַחְרָא. עָלִיָּה כְּתִיב, (מלאכי ב) וְזֵרִיתִי פֶּרֶשׁ עַל פְּנִיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. וְאִי אִיהוּ בְּשַׁבְּתָא חַדִּי, אִף עַל גַּב דְּלֹא יְהִיב לְאַחְרָא, לֹא יְהִיב עָלִיָּה עוֹנֵשִׂא, כְּשֵׁאר זְמַנִּין וְחַגִּין, דְּכְתִיב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם קָאֵמַר, וְלֹא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵכֶם. וְכְתִיב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְנַפְשִׁי. וְאֵלּוּ שַׁבַּת לֹא קָאֵמַר.

ובגניי כך כתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדווגמא דעלמא דאתי. ובגניי כך אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקודשא ברין הוא. שמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. אוֹי לְאָדָם שְׁלֵא מְשָׁלִים אֶת שְׁמַחַה הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמַהִי שְׁמַחַתוֹ? אֵלּוּ שְׁלֵשׁ הַסְּעוּדוֹת שֶׁל הָאָמוּנָה, סְעוּדוֹת שְׁאֲבָרְהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׁמַחַה עַל שְׁמַחַה, אָמוּנָה שְׁלֵמָה מִכָּל צְדָדָיו.

שְׁנֵינּוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים הָאָבוֹת, וְכֹל הַבָּנִים יוֹנְקִים, מַה שְּׂאִין כֵּן בְּכָל שָׂאָר הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בַּיּוֹם הַזֶּה רְשָׁעֵי הַגִּיהֵנָם נָחִים. בַּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַדֵּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ, דְּלֹא אֲשָׁלִים חֲדוּוֹתָא דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא. וּמֵאֵן חֲדוּוֹתָא דִּילִיָּה. אֵלּוּן תְּלַת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא. סְעוּדָתֵי דְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכֻלְהוּ חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מִכָּל סְטְרוֹי.

תָּאנָא, בַּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרִין אַבְהֵן, וְכָל בְּנֵין יִנְקִין, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שָׂאָר חֲגֵין וְזִמְנֵין. בַּהֲדִין יוֹמָא, חֵיִיבֵיא דְגֵיהֵנָם גַּיְיַחִין. בַּהֲדִין יוֹמָא, כָּל דֵּינֵין אֶתְכַפִּיין, וְלֹא מִתְעַרִין בְּעַלְמָא. בַּהֲדִין יוֹמָא אוֹרֵייתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרֵין שְׁלִימֵין. הַזֶּה כָּל הַדֵּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

סֵפֶר אוֹר הַזֶּהָר (עֵמֻד 121)

יח) מִי שְׂאִינוּ לֹמֵד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הֲרִי הוּא מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ

וּמִי שְׂאִינוּ לֹמֵד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הֲרִי הוּא מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ כִּי גַם בְּעַסְק הַתּוֹרָה יִפֹּל כּו' בְּנִזְכָּר לְעִיל בְּאַרְבֵּי וְלֹא זֹו בְּלִבְד שְׁלֵא יִבְרַר בְּרוּרִים אֲדַרְבָּה כּו' וְכִמוּ שְׂאִמַר מִי שְׂאִינוּ רוּצָה בְּלִמּוּד הַזֶּה כִּי אִם בְּלִמּוּד הַנְּגִלָּה לְבַד הֲרִי הוּא מִתְדַבֵּק בְּאַתֵּר דְּמוֹתָא כּו' וְכִמוּ שְׁכַתְב בּוֹזֵהר דְּוִיחֵי שְׁהוּבָא לְעִיל שָׂרַק בְּהַ וְעַל יָדָה יִזְכֶּה לְאוֹר הַחַיִּים כִּי הִיא הַיָּא בְּחִינַת עֵץ הַחַיִּים וְעַל יָדָה יְבוֹא לִיְדֵי אַהֲבָה וְיִרְאָה וְחֵי בָּהֶם בְּעַסְק תּוֹרָתוֹ לְבַרר בְּרוּרִים לְעֹלוֹת נִפְשׁוֹ וּמְקוֹר נִפְשׁוֹ וְלִיחְדוּן בִּיחּוּדוֹ יִתְבָּרַךְ כּו' וְזֵהוּ גַם כֵּן מַה שְּׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה וְכֵלָן פֶּת בְּמִלַּח כּו' בְּמִלַּח דְּוָקָא שְׁהִיא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּנִזְכָּר לְעִיל פֶּרֶק ד': קַצוֹר, יִסְבִּיר אֲשֶׁר עֵץ הַחַיִּים הוּא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁלֵא נִתְלַבְּשָׁה בְּלִבוּשֵׁים גְּשָׁמִיִּים וְעַנְיָה לִידַע אֶת הַשֵּׁם וְלְבוֹא לְאַהֲבָה וְיִרְאָה בְּעַקֵּר נִתְגַּלָּה בְּדוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים שְׁיִרְדֶּה מִדְּרָגוֹת הַנְּשֻׁמוֹת וְנִתְרַבּוּ הַהֶעְלָמוֹת מִי שְׂאִינָה לְמַדָּה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ וְכָל שְׁכֵן הַמְּמָאן בְּלִמּוּד זֶה.

(קוּנְטֵרַס עֵץ הַחַיִּים פֶּרֶק יג)

יט) בְּלֹא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הַתּוֹרָה יִבְשֶׁה בְּלִי אוֹר וְחַיּוֹת כּו' כִּי הַחַיּוֹת הִיא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהִנֵּה לְבַד מַה שְׁנִתְבָּרַר לְעִיל פֶּרֶק יג בְּהִכְרַח לְמוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה לְפִי שְׁהִיא הִיא הַמְּבִיאָה לִיְדֵי אַהֲבָה וְיִרְאָה הִנֵּה יֵשׁ בּוֹה עוֹד דְּבַר מַה שְּׁמוּעִילָה לְלִמּוּד הַנְּגִלָּה כִּי פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הִיא בְּנִשְׁמָה לְחִיצוֹנִיּוֹת הַתּוֹרָה וְכִמוּ שְׂאִמַר בּוֹזֵהר פֶּרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית (דָּף כו) עַל פְּסוּק וּמִשֵּׁם יִפְרַד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַה רֵאשִׁים אֵלּוּן אֲנּוּן אֲרַבְּעָה דְנִכְנְסוּ לְפִרְדֵּס. חֲד עֵאל בְּפִישׁוּ"ן דְּאִיהוּ פִי שׁוֹנָה הַלְכוּת. תְּנַיִנָא עֵאל בְּגִיחוּ"ן כּו' וְדָא וְדָא אִיהוּ רְמֵז כּו' תְּלִיתָאָה עֵאל בְּחִדְק"ל חֲד קַל וְדָא לִישְׁנָא חֲדִידָא קָלָא לְדַרְשָׁא. רַבִּיעָאָה עֵאל בְּפִר"ת דְּאִיהוּ מוֹחָא כּו' כֵּן זֹמָא וְכֵן עֲזָאֵי דְעֵאלוּ בְּקַלִּיפִין דְּאוֹרֵייתָא הוּוּ לְקָאן בְּהוּן. רַבִּי עֲקִיבָא (פְּקוּדֵי רַנֵּד). דְּעֵאל בְּמוֹחָא אֶתְמַר בִּיהַ דְּעֵאל בְּשָׁלֵם וְנִפְק בְּשָׁלֵם.

(וּפְרוּשׁ הַמְּקַדֵּשׁ מְלָךְ בְּקַלִּיפִין דְּאוֹרֵייתָא בְּפִשְׁטֵי הַתּוֹרָה שְׁהוּן הַלְכוּת וּדְרָשׁוֹת רַבִּי עֲקִיבָא עֵאל בְּמוֹחָא הֵם סוּדוֹת הַתּוֹרָה וְיִיבּוּן כּו' עֵצוּן שֵׁם) וְעֵצוּן שֵׁם בּוֹזֵהר כָּל הַמְּאֵמַר וְעוֹד שֵׁם (דָּף כו:) סִיּוּם הַמְּאֵמַר הַנּוֹזֵכַר לְעִיל וּמַה שְּׂאִמַר עַל פְּסוּק וְיַחַח הוּיָה אֵלְקִים אֶת הָאָדָם כּו'.